

VLIV DÉLKY VZTAHU, POHLAVÍ, VĚKU A VÍRY NA SKLONY K NEVĚŘE ¹

Nevěra/mimomanželské vztahy

Nevěra a mimomanželské vztahy jsou v dnešní společnosti čím dál tím častější. Nevěra může mít negativní dopad na partnerský vztah a často dochází k jeho následnému rozpadu (Treas & Giesen, 2000). V průzkumu Laumana et al. (1994) u americké populace uvedlo 40 % manželských párů nevěru. Konkrétně se jednalo o 25 % ženatých mužů a 15 % vdaných žen, kteří měli mimomanželský milostný poměr. Z tohoto šetření se zdá, že muži se dopouští nevěry častěji než ženy. Tuto hypotézu potvrzuje rozsáhlý mezikulturní výzkum Schmitta (2004), kterého se zúčastnilo 16 288 lidí z různých zemí světa. Z jeho studie vyplývá častější touha mužů vyhledávat sexuální partnerky, než je tomu u žen. Z toho vyplývá, že důvodů k nevěře může být několik například: nespokojenost se vztahem, sexuální touhy, nedostatek lásky, nízký závazek, situační faktory atd. (Selterman et al., 2017).

Fair (1978) ve svém šetření popisuje svoji teorii modelu mimomanželských vztahů který má za cíl predikovat nevěru. Vysvětluje zde hlavní determinanty: čas strávený s partnerem/partnerkou a čas strávený s milencem/milenkou. Model popisuje několik ústředních faktorů: vzdělání, spokojenost ve vztahu, počet milostných afér, věk, pohlaví, počet dětí, zaměstnání a délku vztahu. Délka vztahu je jeden ze zásadních prediktorů jeho modelu. Fair (1978) uvádí, že s počtem let manželství roste počet nevěr. Tuttle & Davis (2015) uskutečnili šetření, které se zabývalo vlivem víry na nevěru. Došli k závěru, že u dlouholetých manželství (12 let a více) má religiozita vliv na snížení pravděpodobnosti vzniku nevěry (Tuttle & Davis, 2015).

Výzkumné šetření

Pro účely našeho výzkumného šetření částečně vycházíme z Fairovi teorie mimomanželských vztahů. Cílem našeho šetření je ověřit vztah mezi nevěrou, věkem, délkou vztahu, pohlavím a vírou respondentů. Pro tyto účely jsme použili datovou matici o 601 respondentech. Tento

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=240>

soubor tvořilo 286 mužů (48 %) a 315 žen (52 %) ve věku od 17 do 57 let. Délka partnerského vztahu se pohybovala od 0,13 roku až do 15 let. Respondentům byl předložen dotazník pro určení stupně jejich náboženské víry. Jedná se o škálu stanovující pět položek kódovaných následně: 1 anti (8 % respondentů), 2 vůbec nevěřím (27 % respondentů), 3 mírně věřící (21 % respondentů), 4 do jisté míry věřící (32 % respondentů), 5 velmi věřící (12 % respondentů).

Pro účel našeho šetření jsme se rozhodli využít logistický model. Logistická regrese, jako statistická metoda, slouží k interpretaci chování binární závislé proměnné za pomoci souboru kontinuálních nebo kategoriálních regresorů. Tento typ regrese je pro naši analýzu vhodný, neboť se soustředí na predikci pravděpodobnosti výskytu závislé proměnné (nevěrného chování) na základě známých faktorů, jež představují nezávislé proměnné, jež mohou ovlivnit výskyt zkoumaného jevu. Použití logistické regrese nám umožňuje zkoumat interakce mezi proměnnými a poskytuje nám klíčové poznatky pro ověření naší hypotézy.

Závislá proměnná:

- **Nevěra**
 - Respondenti byli dotázáni, zda se v posledním roce dopustili nevěry a případně kolik měli mimomanželských vztahů. Pro naše účely jsme data kódovaly následovně: **byl nevěrný** alespoň jednou kódujeme **hodnotou 1**; **nebyl nevěrný** kódujeme **hodnotou 0**.

Regresory:

- **Pohlaví:** muž – kódujeme **hodnotou 0**, žena – kódujeme **hodnotou 1**.
- **Věk².**
- **Délka vztahu:** Respondentům byla položena otázka kolik let jsou s partnerem/kou ve vztahu?
- **Víra:** kódování od **1-5**, podrobněji popsáno výše.

² U regresovu věku byla zkoumána možnost zařazení druhé mocniny (proměnlivost s přibývajícími lety) p hodnota se ukázala nesignifikantní (p= 0,85) – nezařazeno do modelu.

Popis výsledků

Výsledky jednotlivých regresorů modelu jejich jednotlivé hodnoty odhadu, Waldovy statistiky a hladiny významnosti p jsou shrnuty v tabulce 1.

Tabulka 1: Regresní koeficienty a jejich testy statistické významnosti

	Poměr šancí	Odhad (b)	Waldova statistika	p-hodnota
Pohlaví	0,72	-0,32	2,58	0,11
Věk	1,04	0,04	5,64	0,02
Délka vztahu	0,89	-0,12	16,04	0,00
Víra	Celkový výsledek regresoru		20,77	0,00
položka 1	0,26	-1,35	9,46	0,00
položka 2	0,64	-0,44	1,50	0,22
položka 3	0,43	-0,84	5,34	0,02
položka 4	1,02	0,02	0,00	0,95

Z výsledků vyplývá, že v našem modelu hraje významnou roli regresor **Délka vztahu**. Pro tuto proměnnou jsme získali signifikantní výsledek, neboť p -hodnota je velmi nízká ($p=0,00$). Dále Waldova statistika dosáhla druhé nejvyšší hodnoty ($W=16,04$). Dalším významným regresorem byla **Víra**. Pokud bychom tento regresor brali v celkovém výsledku regresoru, tak p -hodnota dosahuje signifikantního výsledku ($p=0,00$) a Waldova statistika je v celém modelu nejvyšší ($W=20,77$). Regresor **Věk** neměl tak signifikantní výsledek jako zbylé dva faktory ($p=0,02$). Poslední regresor **Pohlaví** nepotvrdil žádný vliv na sklony k nevěrnému chování.

V tabulce jsou taktéž uvedeny poměry šancí pro výskyt **nevěry**. Tedy odhad exponenciálního koeficientu pro každý prediktor, což představuje poměr šancí pro výskyt **nevěrného jednání**, při jednotkovém zvýšení predikční proměnné za předpokladu, že ostatní proměnné zůstávají konstantní. **Délka vztahu** a **Věk** jsou významnými prediktory pro nevěru. Z výše uvedeného vyplývá, že věk a délka vztahu mají vliv na nevěrné chování, ale pro potvrzení této hypotézy je zapotřebí dalšího rozsáhlejšího výzkumu.

Kontrola kvality modelu

Pro hodnocení kvality modelu byl použit ukazatel Cox-Snell R^2 a Nagelkerke R^2 , oba poskytují informaci o tom, jak velkou část variability proměnné odezvy model vysvětluje. Cox-Snell R^2 se

rovná hodnotě 0,06. Vysvětluje tedy nepatrných 6 % našeho modelu. Nagelkerke R^2 se rovná hodnotě 0,09, tedy jako v předchozím případě se jedná o malou hodnotu 9 %. Tento ukazatel říká, že pomocí našeho modelu, sestaveného z různých regresorů, dokážeme vysvětlit 9 % variability proměnné. Je důležité poznamenat, že i když tyto ukazatelé udávají určité informace o přizpůsobivosti modelu datům, nelze jednoznačně říci, zda má model parametry pro úspěšnou predikci, proto je na místě provést další analýzy.

Literatura

Fair, R. C. (1978). *A Theory of Extramarital Affairs*. *Journal of Political Economy*, 86(1), 45–61. doi:10.1086/260646

Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S. (1994). *The social organization of sexuality: Sexual practices in the United States*. Chicago: University of Chicago Press.

Seltermann, D., Garcia, J. R., & Tsapelas, I. (2017). *Motivations for Extradyadic Infidelity Revisited*. *The Journal of Sex Research*, 1–14. doi:10.1080/00224499.2017.1393494

Schmitt, D. P. (2004). *The Big Five related to risky sexual behaviour across 10 world regions: differential personality associations of sexual promiscuity and relationship infidelity*. *European Journal of Personality*, 18(4), 301–319. doi:10.1002/per.520

Treas, J., & Giesen, D. (2000). *Sexual Infidelity Among Married and Cohabiting Americans*. *Journal of Marriage and Family*, 62(1), 48–60. doi:10.1111/j.1741-3737.2000.00048.x

Tuttle, J. D., & Davis, S. N. (2015). *Religion, Infidelity, and Divorce: Reexamining the Effect of Religious Behavior on Divorce Among Long-Married Couples*. *Journal of Divorce & Remarriage*, 56(6), 475–489. doi:10.1080/10502556.2015.1058660